

Belebukik-e a Bizottság a Lengyelországgal való megegyezésbe?

Dr. Navracsics Tibor

Június 6-áig úgy nézett ki, hogy Lengyelország sikeresen használja fel az orosz-ukrán háborúban elfoglalt egyértelmű és határozott politikai álláspontját az európai belpolitikai problémáinak felszámolására. Ennek a folyamatnak a csúcspontjaként június elsején az Európai Bizottság is jóváhagyta a lengyelek nemzeti tervét, ami elvileg megnyitja az Újjáépítési és Rezilienciaépítési Alap pénzeszközeinek felhasználását. A megegyezés azonban felháborodást váltott ki az Európai Parlament baloldalán, és liberális képviselők most az Európai Bizottság megbuktatására készülnek. Sikerülhet-e tervük?

Egészen a múlt hétig úgy nézett ki, hogy Lengyelország lesz a nagy [nyertese](#) az orosz-ukrán háborúnak. Megkérdőjelezhetetlen ukránbarát kiállással, a milliószámra érkező menekültek ellátásával még azon politikusok elismerését is kivívták, akik egyébként nem szimpatizáltak a jelenlegi kormány politikájával. Az utóbbi időben a Lengyelország ellen indított hetes cikk szerinti eljárás is alacsonyabb lángon parázslott, és egyértelműen lehetett érezni, hogy az uniós intézmények hajlandók megbocsátóbbak lenni az eddig kérlelhetetlenül számonkért jogállamisági kritériumok érvényesülése tekintetében. Ennek a leglátványosabb eredményeként a Bizottság június elsején [elfogadta](#) a lengyel újjáépítési és ellenállóképeséget növelő nemzeti tervet. Ez a döntés ugyan még nem tette automatikusan hozzáférhetővé az erre a célra létrejött alap – az RRF – pénzeit, és ezt a Bizottság hangsúlyozta is, mindenesetre innentől kezdve tény, hogy Magyarország maradt az egyetlen ország, akinek nincsen aláírt megállapodása a pénzek hasznosításáról az Európai Bizottsággal.

Úgy tűnt tehát, hogy Lengyelország kihúzta a fejét a hurokból. Önmagában persze már az is egyfajta menekülésként felfogható, hogy a Bizottság bejelentette, hogy a megállapodás ellenére nem kaphat pénzt Lengyelország, ha nem teljesíti a jogállamisággal szemben megfogalmazott kritikákat kezelő követeléseket. Ám mégis, Lengyelország legalább esélyt kapott arra, hogy ismét befogadja az Európai Unió közvéleménye is. Ami azért is fontos, mert a jövő évben sorra kerülő lengyel parlamenti választáson az ellenzék legnagyobb fegyvere éppen az Európai Unióval fenntartott kapcsolatrendszer minősége lehet. Az Európai Néppárt és az Európai Tanács korábbi elnökeként is működő Donald Tusk által vezetett ellenzék legfőbb érve az lehet a kormánypárttal szemben, hogy egy ellenzéki győzelem rendezné az uniós intézményekkel jelenleg fennálló zilált viszonyokat.

A jó hír öt napig élt. A hidegzuhany aztán június 6-án érkezett, amikor Guy Verhofstadt twitter-bejegyzéséből [kiderült](#), hogy egy levelet írt két másik képviselőtársával – Sophie in't Veld és Luis Garçiano még az aláírók -, hogy amennyiben Lengyelország közelebb kerül a pénzhez, akkor a Renew Europe képviselőcsoportja bizalmatlansági eljárást

kezdeményez Ursula von der Leyen bizottság elnök – és így az egész Bizottság – ellen. Hogy követelésüknek nyomatékot adjanak, a bejelentéssel egyidőben aláírásgyűjtést is indítottak, hogy összeszedjék az eljárás elindításához szükséges mennyiséget.

Meg lehet-e azonban a Bizottságot buktatni bizalmatlansági indítvánnyal? Bármilyen furcsának is tűnik, a bizalmatlansági indítvány intézménye már az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó római szerződésben is szerepel. A szerződés 144. cikke szerint a Közgyűlés az elé terjesztett indítványról három napon belül nyílt szavazással dönt, annak sikeréhez a tagok kétharmada többségének igen szavazata kell. A szabályozás azóta is változatlan maradt, és mivel mindenki tisztában van az eljárás politikai súlyosságával, nem is nagyon használták mindezidáig.

Egy alkalommal azonban a bizalmatlansági indítvány alapvetően járul hozzá az Európai Bizottság hivatali idejének megrövidítéséhez. Az eredetileg 2000-ig hivatalban lévő Jacques Santer által vezetett Bizottság francia tagja, Edith Cresson keveredett a Leonardo-program pénzügyi eszközeinek jogtalan felhasználásával kapcsolatos gyanúba. Az Európai Parlament által folytatott ellenőrzés végül egy bizalmatlansági indítvány előkészítésévé nőtte ki magát. Bár a vizsgálatok személyes felelősséget a Bizottság egyetlen tagjával kapcsolatban – így Cresson esetében – sem állapított meg, annak veszélye, hogy az Európai Parlament sikeres bizalmatlansági indítvánnyal megbuktatja a hivatalban lévő Bizottságot olyan naggyá vált, hogy a megaláztatást elkerülendő, Jacques Santer és a Bizottság 1999. március közepén [lemondott](#).

Nem veszélytelen tehát az Európai Parlament fenyegetőzése, hiszen egyszer már tudtak olyan politikai hangulatot teremteni, ami a Bizottság távozásához vezetett. Ugyanakkor nem valószínű, hogy az Európai Parlament ilyen messzire menne ezen az úton. Sokkal valószínűbb, hogy most, a parlamenti ciklus közepén inkább csak zsarolásként fogja használni az aláírásgyűjtést a liberális képviselőcsoport követeléseinek érvényesítésére.

2022.06.16.